

OBČASNÍK

Obecné noviny obce Malé Zálužie

ROČNÍK VIII
JÚL 2012

OBSAH:

- ▶ Príhovor (str. 2-3)
- ▶ Žijú medzi nami (str. 3-5)
- ▶ História:
Protifašistický odboj v Malom Záluží (str. 6-7)
- Juraj Tranovský (str. 8-9)
- ▶ Kvapka krvi (str. 9)
- ▶ Keď stromy zomierajú postojáčky... (str. 10)
- ▶ Oslava s pulzom 160 (str. 10-11)
- ▶ Naša činnosť Jednoty dôchodcov v Malom Záluží (str. 12-13)
- ▶ Spoločenské a kultúrne podujatia:
Beseda so spisovateľom J. Banášom (str. 13-14)
- „Podme spolu do knižnice“ (str. 14)
- Príďte nám pomôcť postaviť máj“ (str. 14-15)
- Deň plný detskej radosti (str. 16)
- ▶ Zavádzanie regionálneho značenia produktov (str. 16-17)
- ▶ Spoločenská kronika (str. 17)
- ▶ Obecný úrad oznamuje (str. 18-19)

Príhovor

Vážení občania,

prihovám sa vám zase po uplynutí ďalšieho pol-roka v tejto hektickej dobe. Ten čas tak rýchlo letí.....

1. Tento rok sa nesie v znamení prípravy a realizácie dvoch veľkých projektov, ktoré významne zmenia, jednak náš obecný úrad a kultúrny dom, a tiež priestranstvo pred dolným cintorínom. Prvý projekt vo výške 67.000,- Eur sa začal začiatkom júna realizovať.

V rámci tohto projektu prestavby už bola v minulom roku zrealizovaná výmena kúrenia, teraz pokračujeme celkovou výmenou elektroinštalácie, ktorá už je zastaraná a nie celkom vyhovujúca. Do kancelárií budú dané nové podhľady, podlahy, na chodby a schody dlažby, trochu upravíme WC a sálu KD, kde sa tiež urobí elektroinštalácia, podhľad, maľovka, vybrúsenie a renovácia jestvujúcich parkiet. Z tohto dôvodu je nateraz znemožnená činnosť obecného úradu, ak pôjde všetko optimálne, celkovú úpravu by sme mohli stihnúť do konca augusta.

Čo sa týka druhého pripravovaného projektu – tu práve prebieha verejná súťaž na dodávateľa stavebných prác a týka sa úprav verejného priestranstva pred cintorínom. Projekt, ako by malo toto priestranstvo vyzeráť po úprave, je zavesený na úradnej tabuli obce a tak prístupný všetkým. V tomto projekte bude preinvestovaných 60.000,- Eur, cca 50.000,- z eurofondov a 10.000,- Eur bude musieť zafinancovať obec.

2. Čo sa týka ostatných projektov, 6 projektov som vypracovala a podala na Nitriansky samosprávny kraj, štyri boli úspešné, no pridelené sumy sú skôr symbolické. Zuzka Plesníková vypracovala projekt na vybavenie knižnice, ostatne tak ako minulý rok, a tam sme neboli úspešní. Ďalšie dva projekty boli podané na ministerstvo financií, a to na obnovu dedinského rozhlasu a opravu obecného úradu – zatiaľ tiež bez úspechu.

3. Začali sa rokovania s firmou Staveko Rišňovce, s ktorou máme zmluvu na výstavbu kanalizácie a začala sa realizovať úprava projektu tak, aby vyhovoval súčasnej legislatíve a tiež sa rozbieha územ-

né konanie. Vyzerá to tak, že kanalizácia v našej obci sa stane realitou, časový horizont v tomto momente neviem odhadnúť.

4. Čo sa týka spoločenského života obce, 19.2. 2012 naša organizácia Jednoty dôchodcov Slovenska zvolala svoju výročnú členskú schôdzu, na ktorej odovzdala štafetu predsedníčky JDS, po dlhoročnom pôsobení vo funkcii, p. Anna Plesníková p. Elene Líškovej, ktorá sa tejto funkcie rovnako zodpovedne ujala. Pani Anne Plesníkovej vyslovujem veľkú vďaku za jej prácu a novej predsedníčke p. Elenke Líškovej prajem v novej funkcii dobrú výdrž a veľa úspechov. Akcia bola veľmi vydarená, naše šikovné ženy upiekli super koláčiky a folklórny súbor Čabanka nás zabavil pekným pásmom „pochovávanie basy“.

Ďalšou vydarenou akciou bolo stavenie mája a tiež oslavy Dňa detí – na oboch sme sa zúčastnili v hojnom počte. Zámerom týchto akcií je zachovanie tradícií a oživenie spoločenského života obce a mňa teší, že sa zapája do diania stále viac občanov.

5. Veľkým problémom pre obyvateľov našej obce, a aj mňa ako starostky, je absencia predajne potravín. Oslovila som všetky známe obchodné reťazce – Coop Jednotu, E-Tesco a Nitrazdroj s ponukou na vybudovanie novej predajne, ale pre nízky počet obyvateľov nie sme pre nich zaujímaví. V Coop Jednote som overovala aj možnosť pojazdnej predajne, takéto však už veľmi dlho neprevádzkujú. Doteraz sa na prevádzkovanie obchodu na obecnom úrade ohlásil jeden jediný záujemca a po vysporiadaní jestvujúceho nájomného vzťahu a dotiahnutí finančných podmienok mu iste obec dá šancu predajňu prevádzkovať, ak jeho záujem bude aj naďalej trvať.

6. Iste ste postrehli, že do našej obce popri pojazdnej predajne mäsa vo štvrtok, pojazdnej predajne chleba v utorok a v piatok, začal chodiť aj mliečny expres – pojazdna predajňa hlboko chladeného čerstvého plnotučného mlieka, a to v stredu a v sobotu od 18.10 do 18.30 hod. Cena mlieka je 0,60 € za 1 liter. Predávané fľaše stoja: sklená 1 l – 0,50 €; sklená; 1 l maľovaná – 2,50 €; PET 1 l fľaša – 0,20 €; PET 2 l – 0,20 €; PET 5 l – 0,40 €. Nádoby na mlieko môžu byť i vlastné podľa uváženia (i konvičky). Hore uvedené fľaše sa dajú zakúpiť u vodiča mliečného expresu.

7. Chcem sa poďakovať všetkým občanom, ktorí sa starajú o poriadok okolo svojich príbytkov a tiež pracovníkom menších obecných služieb za to, že sa starajú o obecné priestranstvá a pripomenúť tým, ktorí na túto svoju občiansku povinnosť zabúdajú, že táto im vyplýva zo zákona č. 369/1990 Z. z § 3. Zákon o obecnom zriadení a následne z VZN obce Malé Zálužie.

Je leto a prajem vám, aby ste ho prežili v zdraví, prajem vám pokoj a spokojnosť vo vašich domovoch, veľa radosti zo života, tým mladším škôlko- a školopovinným, a tiež ich pedagógom, prajem pekné prázdniny.

vaša starostka

Žijú medzi nami

Život včelára

„Do štyroch rokov po tom, čo zahynie posledná včela, zahynie aj ľudstvo.“

Albert Einstein

Milí občania, tentokrát vám v našej rubrike predstavíme manželov Jána a Annu Slížikových, ktorí sa minulý rok dožili jubilea (80 rokov) a oslávili 60 rokov spoločného manželstva. Detstvo a takmer celý doterajší život obaja prežili v Malom Záluží a tak nás zaujímalo, ako vnímali zmeny,

ktoré sa počas ich života udiali v našej obci. Zároveň našim občanom pán Slížik priblíži prácu včelára a činnosti, ktoré s ňou súvisia.

1. Aké bolo vaše detstvo? Aké hry ste hrávali? Spomínate si na športovú činnosť v našej obci?

Bývali sme na dolnom konci dediny, kde bolo hodne detí, aj Rómov. Keď sme boli malí, hrávali sme sa všelijaké hry (na schovávačky, naháňačky, gulky). Keď sme boli väčší, hrávali sme už futbal a volejbal. V lete sme sa hrávali aj v potoku, v blate, kde sme sa aj kúpali.

Futbal sme hrávali, kde bol plac (miesto). Po roku 1945-47 sme si od Národného výboru vybojovali futbalové ihrisko na obecnej lúke (Krátko lúky), na ktorej sa potom hrávalo aj organizovane. Hrávali sme s obcami Nové Sady, Kapince, Lukáčovce, Galanová a ďalšími. Zišla sa tam vtedy všetka mládež z dediny, aj staršia. Tiež sa tu hrával volejbal v Hornom jarku, kde hrávala staršia mládež aj dospelí. V nedeľu to trvalo od obeda až do večerných hodín.

2. Museli ste určite doma svojim rodičom pomáhať. Čo bolo povinnosťou detí v domácnosti?

Museli sme pomáhať rodičom v domácej práci, pásavali sme husi, kravy, keď sme boli už starší, chodili sme pomáhať aj na pole.

3. Ako si spomínate na obdobie 2. svetovej vojny v našej obci?

Pamätáme si, že tu boli nemeckí vojaci, ktorí bývali v dolnej škole (dnešný obchod), aj po domoch. Pred príchodom frontu sme sa schovali vo vykopaných bunkroch v Dolnom jarku a na Bodorkách až do prechodu frontu, potom sme sa vrátili domov. V našej obci nerobili vojaci žiadne problémy, či už ruskí, rumunskí alebo nemeckí.

4. Bývali v našej obci zábavy? Kde, ako často a kto na nich hrával?

V našej obci bývali zábavy, keď sme boli mladší, pri zvonici. Hrával tam na harmonike muzikant Šándor Ivičič z Galanovej. Neskôr bývali zábavy v hostinci (u Poláčika), kde hrávali už väčšie skupiny, väčšinou Rómovia. Tancovalo sa vo vnútri a tiež aj na dvore. Na zábave bývalo veselo, niekedy sa strhla aj bitka medzi domajšími a cudzími. Mladí chlapci, 18-19 roční, ktorí dovtedy netancovali a chceli tancovať, museli zaplatiť starším mládencom krst, ktorí im za to našli tanečnicu, aby ich naučila tancovať. Už vtedy bývala čokoládová volenka. Dvaja, traja starší chlapci ponúkali čokoládu a chlapec ju musel tanečnici kúpiť, keď chcel s ňou tancovať.

Bývalo zvykom na konci školského roka poriadať zábavu – juniáles, ktorá bola v hornej škole na dvore. Usporadúvali ju hasiči. Chodila sem spievať aj speváčka z Malých Ripňan. Tanečná plocha, kde bola zábava, bola ohradená čečinou, dovezenou z hája. Bolo tam aj pódium, kde hrali muzikanti a vystupovali účinkujúci. Po presťahovaní vyšších ročníkov do meštianskej školy v Nových Sadoch, sa horná škola uvoľnila na spoločenské zábavy, ktoré poriadali väčšinou „Zložky národného frontu“ (hasiči, záhradkári), ženy a mládež. Bývalo veselo, lebo tam chodilo ešte vtedy dosť starších ľudí, všetci spievali pekné starodávne ľudové piesne.

Teraz prejdem k téme včelárstvo, a preto budú otázky smerované hlavne na pána Slížika.

5. V Malom Záluží je dlhá tradícia včelárstva. Ako ste sa dostali k včelárstvu? Chovali už Vaši rodičia včely?

Tradícia včelárstva sa v našej rodine začala v roku 1945. V tomto období bolo v Malom Záluží hodne menších včelárov, ktorí mali iba 1-2 včelie rodiny. Veľkú zásluhu vo včelárení mal miestny učiteľ, Ernest Šaško, ktorý presviedčal ľudí o význame chovu včiel (opeľovanie ovocných stromov). Sám choval 20 včelích rodín. Včelári začali včeláriť hlavne preto, že v povojnových rokoch nebolo veľa cukru a medom si ho nahrádzali. Jedným z nich bol aj môj otec, ktorý včeláril s väčším množstvom včelích rodín (20). Po ňom som zdedil včelárenie aj ja, čomu sa venujem až doteraz.

6. Bolo pri Vašich začiatkoch v Malom Záluží viacero včelárov, prípadne mali svoj vlastný včelársky spolok?

V Malom Záluží nebol zo začiatku žiadny spolok včelárov. Ten sa vytvoril neskôr v rámci okresu Nitra, do ktorého sa prihlásili aj včelári z našej obce. Okresný spolok sa vytvoril zásluhou učiteľov, Viliama Šimku z Nových Sádov a Ernesta Šašku z Malého Zálužia (1922).

V sedemdesiatych rokoch som bol zvolený aj do okresného výboru, v ktorom som pracoval vyše 30 rokov ako obvodový dôverník (mal som na starosti konkrétny obvod) a spolupracovník veterinárnej služby (prihliadal som na zdravotný stav včiel). Za to som dostal aj rôzne vyznamenania (diplomy) – Bronzovú a Striebornú včelu za rozvoj včelárstva v okrese Nitra. V marci tohto roka som bol ocenený plaketou Zlatá včela za zásluhy o rozvoj včelárstva, ktorú udeľuje predsedníctvo Slovenského zväzu včelárov. V tom čase som bol aj jedným z prvých kočovníkov v okrese k poľnohospodárskym kultúram (repka olejná, agát, slnečnica, lucerka...). Kočoval som s vozmi aj na vzdialenosť 100 km, na agát v Bajči, Zlatne a na malinu vo Vyhniach. Pozdejšie sa ku mne pridali Ján Proksa (č. d. 19), Ladislav Zmeko (č. d. 60) a Ivan Ingeli mladší, ktorý v súčasnosti zastáva miesto obvodového dôverníka, aj pracovníka pre veterinárnu službu.

7. Ako sa zmenilo vybavenie včelína od Vašich začiatkov?

Včelárenie sa zmenilo za posledných 30 až 40 rokov k lepšiemu. Voľakedy sa med vytáčal ručne. Neskôr nastali rôzne typy úlov, zmenila sa aj včelárska technika pri vytáčaní medu. Med sa dnes vytáča elektrickým pohonom.

8. Čo okrem medu ste ešte vyrábali? A aké bolo využitie týchto produktov?

V osemdesiatych rokoch som sa venoval, ako jeden z prvých v okrese, výrobe včelej materskej kašičky, ktorú vykupovala Slovakofarma Hlohovec na rôzne lekárske účely. Tiež som sa venoval aj odberu včelích žihadiel (včelí jed) a propolisu. Choval som aj včelie matky, ktoré som predával rôznym včelárom, až po rôznych školeniach a splnení rôznych podmienok som sa stal ich uznaným chovateľom. Teraz sa venujem už len výrobe medu, časť spotrebuje moja rodina, ale predávam ho aj rôznym záujemcom z našej obce. Pri väčšom množstve ho odovzdávam do výkupní medu (súkromných firiem napr. API MED Trnava), ponúkam ho na vianočných trhoch a na Výstavisku Agrokomplex v Nitre. Môj med bol aj ohodnotený Štátnym veterinárnym ústavom v Dolnom Kubíne ako „Pravý slovenský med“.

9. Je jednoduché včeláriť dnes, alebo to bolo ľahšie na začiatku?

Včelárenie je náročnejšie oproti minulosti, lebo sa omnoho viacej vyskytujú včelie choroby, ktoré spôsobuje klieštik, ktorý vyciciava včelám krv. Proti tejto chorobe sa musia včely preliečovať povolenými prípravkami a len mimo včelársku sezónu. Ďalšími chorobami, ktoré sa dajú liečiť, sú hniloba včelieho plodu (odumretie larvičiek včiel) a nozemova nákaza (hnačka včiel), ktoré postihujú slabšie včely. Avšak pri more včiel je potrebné vypáliť všetky včely, dokonca včelíny aj voz.

Teraz, keď som už starší, si rád spomínam na zážitky pri kočovaní a na dobré vzťahy medzi včelármi. Včelárenie mi dodáva chuť a energiu aj do ďalšieho života. Som rád, že pri tejto práci sa zapája celá moja rodina (hlavne pri vytáčaní medu), vrátane vnukov. A keď ich včely niekedy poštipu a musia pred nimi utekať, tak sa nasmejeme, že dostali od nich dobrú príučku.

Ďakujeme za rozhovor.

Pýtala sa: Zuzana Plesníková

Odpovedali: Ján a Anna Slížikovi, č. d. 66

Protifašistický odboj v Malom Záluží

Naša spoločnosť v súčasnosti prechádza zložitým obdobím. Sme svedkami mnohých káuz a nedorozumení, na ktoré sa snažíme hľadať odpovede a vyrovnáť sa s nimi. Každý z nás to vníma rôzne, no jedno máme všetci spoločné. Veľakrát sa v duchu samy seba pýtame, čo by sme spravili my na miestach tých „mocnejších“.

Ak sa nad tým zamyslíme, tak k ľudstvu odjakživa patrí túžba riešiť „nevyriešiteľné“ a hľadať odpovede na otázky, ktoré nás trápia. Nemusíme chodiť ďaleko. Len 20. storočie pre slovenský národ ponúka bohatý zoznam udalostí, ktoré nás ovplyvňovali a ovplyvňujú naše životy dodnes. Na začiatku 20. storočia ešte existovala mnoho národnostná rakúsko-uhorská monarchia, v roku 1914 prebehla prvá svetová vojna, v roku 1918 vznikla prvá Československá republika, nasledovala druhá svetová vojna a vznik Slovenského štátu, v roku 1945 koniec druhej svetovej vojny a obnova Československej republiky, následne februárové udalosti roku 1948, zmena režimu, ktorý trval do roku 1989 a zamatová revolúcia. Následne sa uskutočnil prechod na trhové hospodárstvo a rozsiahly proces privatizácie. Treba dodať, že všetky tieto udalosti boli sprevádzané výraznými legislatívnymi zmenami. V učebniciach dejepisu sa dozvieme základné fakty, dátumy, mená tých najvýraznejších osobností. Ale ako tieto „veľké“ udalosti prežíva obyčajný občan žijúci v menšej či väčšej obci? Má možnosť prehovoriť do dejín?

V našom článku sa chceme práve nad týmto zamyslieť a to z pohľadu ľudí žijúcich v maličkovej dedinke – v Malom Záluží. Naším cieľom je ozrejmíť a opísať protifašistickú činnosť občanov tejto obce.

Zaoberáme sa časovým rozpätím rokov 1939 až 1945. Je to dĺžka trvania druhej svetovej vojny, ktorá nesie prívlastok doteraz najrozsiahlejšieho ozbrojeného konfliktu v svetovej histórii, kedy sa snaha jedného národa o ovládnutie, alebo vyhladenie iných, stala krutou realitou skoro pre všetkých obyvateľov Európy. Napriek tomu vždy, nech bola situácia v spoločnosti akokoľvek vážna, našli sa takí, čo sa snažili pomery v spoločnosti zmeniť.

Činnosť odporcov režimu sa prejavila vznikom protifašistického odboja, ktorý mal vo všeobecnosti podobu nielen vo formovaní odbojových skupín na vyšších úrovniach, ale častokrát dôležitú úlohu zohrávalo aj úsilie jednotlivca. Okrem okolitých obcí Čab, Sila, Caroviny, Šurianky a Kapince, sa aktívne proti fašistickej moci postavili aj viacerí obyvatelia Malého Zálužia.

23. septembra 1938 bola vyhlásená mobilizácia všetkých záložníkov a o dva dni neskôr z našej obce odišlo asi 40 mužov. V našej obci bol vytvorený domáci protifašistický odboj v podobe členstiev v ilegálnych politických stranách. Hlavná úloha sa pripisuje ilegálnej bunke sociálnodemokratickej strany, kde okrem členov z Malého Zálužia (Michal Striha, Michal Rizek, Štefan Zmeko st.) pôsobili aj občania z N. Sadov (Jozef Sokol, Ján Kozák, Samuel Sako). Vedúci skupiny bol Michal Striha. V roku 1942 mala táto skupina v podlaskšanskom háji zakopaných 20 ks vojenských pušiek a väčšie množstvo nábojov, ktoré boli použité počas SNP. Jej aktívna úloha vrcholila v rokoch 1943 a 1944, kedy sa začali podporovať odbojové a partizánske hnutia vytvárajúce sa v okolí Myjavy, Skýcova a Zlatna. Stretnutia členov ilegálnej skupiny sa pravidelne konali u Štefana Zmeku st. v Malom Záluží. Ich úloha spočívala v rozširovaní ilegálnej tlače (Hlas ľudu a Kladivo), zhotovovaní rôznych informačných a protištátnych letákov, poskytovaní finančných a hmotných prostriedkov. Okrem toho Štefan Zmeko vo svojom príbytku poskytoval prechodné útočisko aj českým a moravským vlastencom, ktorí utiekali z Protektorátu v rokoch 1939-1940. Počas vojny sa tu tiež ukrývali rasovo, alebo politicky prenasledované osoby a úkryt zabezpečil i ruským

utečencom zo zajateckých táborov z Rakúska a jednému zostrelenému americkému letcovi. V roku 1943 bol v Malom Záluží vytvorený ilegálny revolučný výbor, ktorý fungoval do apríla roku 1945, kedy bola naša obec oslobodená. Na jeho čele stál Ján Líška-Žák. Okrem iného sa snažili pomáhať zajatcom utekajúcim z nemeckých táborov.

Celkovo sa do protifašistickej ilegálnej činnosti a do oslobodzovacích bojov počas SNP zapojilo z Malého Zálužia 17 aktívnych občanov. Na porovnanie uvádzame číselné údaje aj z okolitých obcí: Nové Sady a Caroviny 17, Sila 4, Čab 2, Šurianky 2, Sulany 1.

1. 4. 1945 bola naša a okolité obce oslobodené Červenou armádou pod vedením veliteľa maršala Malinovského. Vtedy bol umiestnený protitankový zákop a delostrelecká batéria v obci Biskupová, ktoré sťažovali prechod ruských vojakov. Najprv ruské jednotky začali prípravu prechodu cez zákop mínometnou paľbou, ktorá zasiahla viacero domov v hornej časti dediny a poškodila im strechy. Aby sa paľba skončila, Štefan Fuska, Tomáš Kováčik, Ján Líška-Žák a Ján Varga si pribili postelňú plachtu na drevenú latu a vybrali sa peši popri potoku k ruským jednotkám. Krytí vrúbami s bielou vlajkou v ruke na znak priateľstva a mieru, sa popri potoku museli dostať až na roľu v Trstí, kým ich konečne ruské jednotky zbadali. Ruské jednotky zistili, že v obci nie sú nepriatelia a vstúpili do dediny. Takto sa našu dedinu podarilo uchrániť pred zničením.

Občania vítali tých, ktorí im prinášali slobodu a tešili sa, že sa vojna skončila. Naši občania tiež pomáhali Červenej armáde pri ďalšom presune zbraní, munície a potraviny. Potom boli v jednotlivých oslobodených obciach zriaďované skupiny domobrany, ktoré dbali o ochranu majetku a poriadok v obciach. Ešte niekoľko týždňov po tom prechádzali radošinskou dolinou skupiny sovietskych, rumunských a maďarských vojakov.

Na záver uvádzame mená účastníkov protifašistickej činnosti v Malom Záluží, ako sme ich získali z nám dostupných zdrojov:

Ján Beňo (1915), **Ing. Štefan Gašparík** (1921), **Michal Líška – Chudý** (1921), **Ján Poláčik** (1893), **Michal Rizek** (1920), **Anna Rizeková rod. Zmeková** (1924), **Pavel Rizek** (1922), **Štefan Ryba** (1921), **Pavol Slížik** (1903), **Michal Striha** (1910), **Štefan Striha** (1892), **Štefan Šlahor** (1901), **Ján Zaľko** (1880), **Ing. Michal Zedník** (1923), **Štefan Zmeko st.** (1896)

Zahynuli v koncentračnom tábore-

Michal Líška (Dolný) (1921), **Pavel Zmeko** (1922)

Augustín Varga (1919); prežil koncentračný tábor

Zahraničnej protifašistickej činnosti sa zúčastnili:

Dr. Pavel Líška (1917) – príslušník britskej armády

Ján Proksa (1922) – príslušník armády USA

Plk. Ing. Štefan Fuska (1920) – východný front

.....
Spracovali sme všetky nám dostupné informácie k tejto téme. Prosíme vás, ak by niekto vedel o ďalších skutočnostiach súvisiacich s protifašistickým odbojom, tak ich radi ďalej spracujeme a doplníme.

Zuzana Plesníková a Mahuliena Sochorová

Zdroje:

Turic J. a kol.: Nitra a okolie v protifašistickom odboji. Nitra: Okresný výbor SZPB v Nitre, 2003, s. 14-15. ISBN 80-968005-6-6

Priebeh oslobodzovania miest a obcí nitrianskeho regiónu červenou armádou a rumunskou armádou v roku 1945. Nitra: SZPB, 2010, s. 16. ISBN 978-80-970393-1-8

Čukan Jaroslav: Malé Zálužie. Nitra, 2000, s. 43-45. ISBN 80-968373-1-1

Rybová Emília – Ryba Štefan: 15 rokov zlúčeného JRD 9. mája Nové Sady. Nové Sady: JRD, 1987, s. 10-12.

Juraj Tranovský

Narodil sa 17.3.1592 v Těšíne. V roku 1611 skončil univerzitu vo Wittenbergu. Po štúdiách teológie prešiel na pedagogickú dráhu, ktorá bola nevyhnutným predpokladom pre kazateľskú činnosť. V roku 1616 bol vo Valašskom Meziříčí vysvätený za kňaza. Po porážke českých stavov v bitke na Bielej Hore ušiel do Těšína. Cielená protireformácia a prenasledovanie ev. duchovných ho donútila prijať osud exulanta, ktorý ho sprevádzal celý život.

Po krátkom pobyte v Bielsku opäť nútene prichádza na Slovensko, konkrétne na Oravský podzámok, kde žije pod ochranou rodiny Suňogovcov. Na Slovensku je v tomto období priaznivejšia klíma. Obdobie nebezpečenstva a chaosu v Tranovského živote prestáva a on prijíma pozvanie do Lipovského Svätého Mikuláša, kde sa stáva kazateľom.

Počas svojho života publikoval viaceré diela (Výklad Zjavenia Jána, knihu modlitieb "Phiala Odoramentorum" atď.), najvýznamnejšie dielo však bolo a zostáva CITHARA SANCTORUM.

CITHARA SANCTORUM je kompaktné dielo, ktoré vyrastá zo živého organizmu cirkvi, jej dejín, tradície a hymnologického vývoja. Z prvých storočí, kedy dominovala grécka cirkev, v nej nájdeme nápevy a podklad pre pieseň T 299, TE DEUM T 289, doba Ambrozia T 25, cirkevná reforma pápeža Gregora Veľkého T 37, T 81, diela stredovekej cirkvi (Abelard, Bernard). Ďalej v nej nachádzame piesne národných rečí z predreformačného obdobia, hlavne husitov, ktorí ľudovú hudbu transformovali na chrámovú, čím sa začalo úplne nové obdobie popularizácie duchovnej piesne. Cithara tvorí určitú zmes, ktorá obsahuje jednotlivé obdobia vývoja cirkvi: predreformačné a reformačné.

Je to dielo ekumenizmu a pochopenia pravej podstaty reformácie, ktorá sa nerodí ako nechcené dieťa, ale má za sebou tradíciu a kontinuitu vývoja. Tranovský ju pozná a rešpektuje. Nevytvára dielo bez koreňov, ale pokračuje v línii cirkvi, ktorá sa nedelí, nevzniká, ale transformuje.

Vznik Cithary podmienili nasledovné okolnosti:

1. bola to požiadavka svetských predstaviteľov cirkvi, ktorí si uvedomovali potrebu homogenizovať vonkajší prejav evanjelických služieb Božích
2. potreba exulantov, ktorí boli zbavení spoločnosti a chrámov
3. potreba domácej cirkvi, kvôli konaniu domácich pobožností.

Cithara obsahuje tri základné pramene piesní:

1. moravské dedičstvo pochádzajúce z husitského obdobia,
2. nemecký prameň vo svojej klasickej forme Lutherovej reformácie,
3. prameň samotného autora: 93 piesní zložených a 68 prekladov.

Slovenský prameň sa v pôvodnom diele nenachádza, pretože Tranovský nemal dostatok času na spoznanie slovenskej duchovnej tvorby. Cithara vyniká zaujímavou jednoduchosťou podanej dogmatiky. Nenarába s abstraktnými pojmami. Jasným, zreteľným veršom vysvetľuje celé teologické koncepcie. Cithara nie je len spevník. Je to dogmatika, etika, katechetika pre laikov. Používa reč presnú, jednoznačnú a zrozumiteľnú, ktorá sa jednoducho memoruje a tak ovplyvňuje vývin jednotlivca. Okrem tejto didaktickej úlohy plní Cithara poslanie liturgickej knihy. Dáva cirkvi všetky piesne, ktoré potrebuje na službách Božích. Kyriaminá (piesne prosiace o zmilovanie), Kréda (vierovyznania), hymny. Na všetky sviatky, Advent, Vianoce, dokonca i sviatky Panny Márie a Apoštolov, ktoré evanjelici v minulosti prirodzene svätili, Cithara poskytuje tematické piesne. Dogmaticky vyhranené, bojujúce tak proti Biblii odporujúcim dogmám rím. kat. cirkvi,

ako aj protestantským úletom (kalvínova predestinácia - učenie o predurčení.).

Ak máme hovoriť o význame Cithary, musíme si uvedomiť, že ani jedna kniha neovplyvnila evanjelikov v stredoeurópskom regióne tak ako Cithara. Ona sa stala Augsburským vyznaním pre laikov aj teológov. U ev. kňazov nájdeme viac citátov z Cithary ako z Knihy Svornosti. Ľud sa s ňou rodil, žil, tešil, trpel, umieral. V každej situácii života mu ponúkala tematický priestor, aby mohol spievať a tak prežívať najvyššiu meditáciu slovanskej duše. Dovolím si tvrdiť, že patrila aj k základným prvkom psycho-hygiény slovenského národa. Vytvorila spojenie medzi slovenskou emigráciou a národom. Stala sa "kúskom domova v rukách", čo pochopí až ten, kto nemá národ, rodinu a celý život musí prijímať rolu exulanta. Ovplyvnila celú tvorbu a národnú kultúru (Hviezdoslav, Krasko). Ovplyvnila a ovplyvňuje vyjadrovanie ev. kazateľov. Čo je zaujímavé, ale v dnešnej dobe už negatívne. Dosiahla vyše 140 vydaní a rozšírila sa na 1350 piesní. Jedno z najväčších diel našej viery a kultúry vytvoril človek česko-poľsko-slovenskej národnosti a nemáme s tým problém. Obsahuje starokatolícku tradíciu, hoci človek, čo ho skladal bol prenasledovaný kvôli tomu, že bol protestant. Mal Duchu Kristovho, preto jeho práca bola požehnaním. Aké banálne sa pri stretnutí s Citharou Sanctorum zdajú - nacionálna úzkoprsosť a bigotný protestantizmus, ktorý poodtínal korene svojej živej cirkvi a tak jej zobral sviežosť, ktorá ovplyvňovala tento národ. Aké nehodné pamiatky Juraja Tranovského - človeka bez hraníc, človeka nezaťaženého nenávisťou, aj keď na ňu mal plné právo.

Mgr. Jana Bartová,
evanjelická farárka – Nové Sady

Kvapka krvi

Ľudská krv je nenahraditeľná. Každá zložka krvi má svoju osobitnú úlohu: červené krvinky prenášajú kyslík z pľúc do celého tela, krvná plazma obsahuje bielkoviny a z nich najvýznamnejšie sú protilátky neodmysliteľné pre obranyschopnosť organizmu. Biele krvinky chránia človeka pred infekciou a ochoreniami, krvné doštičky zasa pomáhajú pri zastavení krvácania.

Z krvi sa získavajú rozličné prípravky, ktoré sa používajú na liečbu viacerých ochorení. Z krvi jedného darcu možno vyrobiť lieky pre viacerých pacientov. Spracovaním krvnej plazmy sa získava celá škála liekov, ktoré sa nedajú nahradiť. Ľudia s poruchou zrážania krvi sú, napríklad, na niektoré z týchto liekov odkázaní celý svoj život.

Kto môže byť darcom krvi?

Každý zdravý človek vo veku od 18 do 60 rokov (pri opakovanom darovaní do 65 rokov), ktorý má viac ako 50 kg.

Ako často možno darovať krv?

Muži môžu darovať krv max. 4-krát do roka, ženy max. 3-krát do roka.

Základná škola s materskou školou v Nových Sadoch v spolupráci so Slovenským červeným krížom v Nitre zorganizovala odber krvi pod názvom Novosadská vianočná kvapka krvi, ktorý sa uskutočnil v priestoroch základnej školy. Odberu sa zúčastnilo 34 darcov vo veku od 20 do 60 rokov. Z našej obce sa tejto akcie zúčastnili dvaja darcovia, Mária Mokránová č. 123 a Peter Novotný č. 167. Týmto nultým ročníkom bola založená krásna predvianočná tradícia, v ktorej všetci účastníci darovali ten najkrajší a najvzácnejší darček, vzácnu životodarnú tekutinu – krv. Všetkým patrí naše poďakovanie. Veríme, že na budúci ročník prídu opäť. Radi privítame medzi sebou aj ďalších darcov.

Ďalší ročník Novosadskej vianočnej kvapky krvi je naplánovaný na 10. 12. 2012. Veríme, že sa tejto krásnej akcie zúčastnia aj viacerí.

Anna Veliková

Keď stromy zomierajú postojáčky...

Na samom začiatku týchto riadkov bola naša šéfredaktorka Zuzka, ktorá mi povedala, že či nenapíšem pár slov do tohto čísla. A z tém mi priam prihrala na smeč – stromová alej smerom na Kapince, ktorá to má vraj už zrátané. Asi tak, ako to mali nedávno zrátané krásne stromy v Zbehoch. Bolo mi ťažko pri srdci, nehanbím sa vôbec za to, keď som prechádzal tadiaľ a po statných majákoch ani stopy.

Som obyčajný laik a mám veľmi ďaleko k ochrancom prírody, vedeckým pracovníkom z oblasti dendrológie (hrozné slovo, pravda?) a ďalším kapacitám, s dlhočiznými titulmi pred menom a za ním, ktoré rozhodli, že posledné dni života majú pred sebou aj mimoriadne nádherné statné topole, ktoré akoby tvorili slávobránu za Ujlačkom, a akoby sa s ním lúčili a pocestnému dávali životodarnú silu. Neraz som sa ich snažil zrútať, ale vždy bezvýsledne. Vždy som znervóznel pri čísle 17, neviem prečo, pri osemnástke som si myslel, že ich je oveľa viac až som bol napokon z toho celý dopletený. Zaujímavé, že sa mi to stalo zakaždým, keď som začal rátať. A fakt, neviem vám povedať, koľko ich tam vlastne stojí. Zatiaľ stojí. Tí nádherní velikáni, lemujúci a vytvárajúci akýsi prirodzený tunel asi nechceli, aby som sa s nimi takto mazlil, dávali mi najavo, že o to nestoja.

Priam nepostrehnuteľný žblnkot Lužbetky z príľahlého svahu sa nevdojak lúči s nenahraditeľnou scenériou, ktorá chtiac či nechtiac od základu zmení charakter a ráz tejto rozprávke lokality. Škriatkovia, chodievajúci si za splnu mesiaca máčať do jej hebulinkých vlniek uťahané nožičky, len nemo krúčia maličkými hlávkami a nejde im do nich realita súčasnosti. A nielen im. Asi väčšine z nás...

Len na okraj – hádajte, koľko asi potrvá, kým vyrastie niekedy taká, priam neskutočná alej, ktorú si ešte vychutnajme, kým je ešte čas...

Peter Buček

Oslava s pulzom 160

Oslavy bývajú všelijaké. Napríklad aj trochu uletené, ako to bolo v mojom prípade. Tie moje trvali v predposledný júnový víkend presne 14 hodín a 8 minút, na tieto dve čísla nezabudnem do smrti.

Všetko sa to začalo o pol štvrtej ráno v Otrokoviciach neďaleko Zlína. Hoci budík bol nastavený na pol piatu, predsa len, čo keby vynechal. Po necelom trojhodinovom spánku tlačím do seba ovsenú kašu, trochu čaju s magnéziom proti kŕčom a s batohom na chrbte vyrážam do depa, kde od pol šiestej už vládne čulý ruch. Rozhodcovia preberajú bicykle takmer troch stoviek „uletencov“, ktorí presne o siedmej skáču do vody v jazere na okraji mesta, aby začali ukrajsť prvé metre z plaveckého úseku, meria presne 4 kilometre bez dvesto metrov. Vodička po-

hodová, skoro ako močka, veď mala 26 stupňov Celzia, ako v mori počas zúriaceho leta. Zatiaľ čo tí podstatne lepší borci vybiehajú z vody po hodine, mne to trvalo ešte ďalších 27 minút navyše. Ale dalo sa. Opäť depo s vystrihanou trávičkou ako sa patrí a je tu druhá porcia IRON-MANA, teda dlhého triatlonu. Plavecké okuliare striedajú cyklistické, na nohy tretry, na hlavu prilbu, triatlonový komplet uschne na tele, dva tri dúšky energetického nápoja a prvé zábery pedálov. Pred vami 180 kilometrov, obloha stále pod mrakom, ale teplota stúpa. Zatiaľ to ide. Dva kopčeky, musíte zo sedla a do pedálov, tep stúpa na 155 – 160, ale dolu kopcom dáte nohám trochu vydýchnuť. Ješ' a piť. Stále dokola, ješ' a piť, aj keď sa vám nechce. Žalúdok naberá na objeme, ale tlačím do neho čo sa dá. Podľa rád skúsenejších, čo sa na ironmanoch už vytrápili, sa inak ani nedá. Na občerstvovacej stanici, ktorú sme navštívili šesťkrát, ste vymieňali fľaše s energetickými nápojmi, zvanými „ionťáky“, dievčatá vám ponúkali banány, energetické tyčinky, gélové vrecúška, obyčajnú vodu, keksy a pekné úsmevy k tomu. Výborne mi padli aj obložené žemle od mojej manželky, ktorá sa počas životných pretekov o mňa vzorne starala a bola mi tam veľkou oporou. Ešte dve kolá a chvalabohu, je tu záverečné. Po siedmich hodinách zosadám z bicykla, nohy ako olovené stĺpy. Tretry meníte za maratónky, odkladáte prilbu, na hlavu šiltovku, pol litra tekutín do seba, plus tabletky proti kŕčom a pred vami posledná porcia, alebo ak chcete, kliniec do rakvy v podobe maratónu na 42 a pol kilometrovej trati. Bola rozprávková. Chvíľu pod stromami, ale potom už na priamom slnku. Nič neprepáliť, hovorím si v duchu, lebo ešte musí prísť kríza, bez ktorej nie je maratón maratónom. Po prvom okruhu, teda po desiatich kilometroch, sadám v depe na toaletnú misu. S podopretou bradou sa dopúšťam aj rozmyšľania. Má toto všetko vôbec nejaký zmysel? Som vôbec normálny, že takto trpím? Toto je tá tvoja oslava šesťdesiatky? Stratil si rozum? A to ma, prosím pekne, čakalo ešte zostávajúcich 30 kilometrov. Dosť bolo planých úvah.

Musím ísť ďalej, veď chcem prísť predsa do cieľa v stanovenom 17 hodinovom limite a o polnoci uzatvárajú rozhodcovia trať. Zastavujem, ako každý, pri občerstvovačkách, dávam si poriadne dávky kuchynskej soli, chutia mi melóny, gély už nemôžem ani vidieť, ani tyčinky, žalúdok ich už nechce. Na hlavu litre vody zo špongií a – blíži sa cieľ. Vytúžený cieľ po 14-tich hodinách a ôsmich minútach. Na krk vám dávajú finišersku medailu za absolvovaných 226 kilometrov vo vode, na bicykli a v maratónkach. Pocit na nezapltenie. Uvedomil som si to aj na stupienku víťazov, keď mi podávali pohár za prvenstvo v mojej kategórii. Prežil som najťažšie súperenie v živote a to je hlavné. Aj vďaka Havranu, ktorý by veru vedel rozprávať o mojich túrach z Ujlačku do Piešťan a späť. Lepšie tréningové podmienky ani nepoznám. Narodeninové oslavy bývajú veru všelijaké...

Peter Buček

Peťovi Bučekovi gratulujeme k titulu „IRONMAN – Železný muž“, a prajeme: „Nech Ti to Peťo dlho vydrží.....“

redakcia

Naša činnosť Jednoty dôchodcov v Malom Záluží

Chcem sa vám prihovoriť a oboznámiť vás, milí spoluobčania, o našej činnosti, ako pracuje Jednota dôchodcov v Malom Záluží.

Dňa 19. februára 2012 sme sa zúčastnili na výročnej schôdzi, kedy sa konali aj voľby niektorých nových členov do výboru Jednoty dôchodcov v Malom Záluží. Bola som zvolená za predsedníčku Jednoty dôchodcov. Moje meno je Elena Líšková. Pristáhovali sme sa spolu s manželom Pavlom z Nitry na trvalé bývanie do Malého Zálužia, kde bývame už päť rokov. O funkciu predsedu JD som dovtedy nemala ani šajnu, čo to všetko prináša, a aká povinnosť ma čaká. Zatiaľ sme len na začiatku. Predstavím vám náš výbor v Malom Záluží.

Predsedníčka výboru - Elena Líšková, podpredseda - Miloslav Kulíšek, tajomníčka - Elena Fusková, pokladníčka - Anna Mosná, revízná komisia - Alžbeta Proksová, Elena Ingeliová a Viliam Gašparík. Naša obec eviduje prihlásených 38 členov JD, ktorí zaplatili členský príspevok.

Výročná schôdza dňa 19. februára 2012. Stretnutie bolo doplnené vystúpením folklórneho súboru Čabanka z Čabu, ktorí si pripravili hudobné pásmo „Pochovávanie basy“.

Dňa 18. apríla 2012 som sa zúčastnila rokovania Snemu Okresnej organizácie JDS v Nitre, kde som si vypočula hodnotiace správy o činnosti jednotlivých organizácií JD v obciach a v meste Nitra. Taktiež som sa zoznámila s vedúcimi pracovníkmi Okresnej Jednoty dôchodcov v Nitre, dozvedela som sa o ich práci a činnostiach, ktoré čakajú aj nás!

Naše aktivity v obci, doposiaľ za krátku dobu, sú nasledovné. Dňa 29. marca 2012 sme sa zúčastnili na predstavení v divadle Andreja Bagara v Nitre „Pýcha a predsudok“. Bolo nás 8 členov z JD. Dňa 25. apríla 2012 sme dostali ponuku na kúpalisko do Veľkého Mederu. Zúčastnili sa 4 osoby, spolu s členmi JD v Nitre, odkiaľ bol zabezpečený odvoz autobusom až na kúpalisko. Dňa 3. júna 2012 sme spoločne s obecným úradom pripravovali Medzinárodný deň detí. Oslavy sa konali na detskom ihrisku v Malom Záluží, kde bol pripravený program - rôzne hry a súťaže detí. Zúčastnil sa väčší počet detí a dospelých, kde bola pripravená grilovačka, a taktiež aj koláčiky. Deťom boli odovzdané za súťaže rôzne sladkosti a iné drobnosti. Dňa 20. júna 2012 sa konal 1- dňový kultúrno poznávací zájazd na Južnú Moravu. Navštívili sme baziliku Velehrad, zámok Buchlovice a Milotice. Odchod bol z Nitry autobusom, spolu s členmi JDS Nitra Zobor. Zájazdu sa zúčastnilo 6 členov JD v Malom Záluží. Dňa 28. júna 2012 sme dostali lístky do divadla v Nitre a sú pridelené záujemcom. Dňa 21. júla 2012 sme dostali ponuku na 7- dňový výlet do Tatranskej Lomnice. Prihlásili sa 2 členovia JD.

Kúpeľná liečba pre našich dôchodcov a členov JD v Malom Záluží, sú to týždňové pobyty: Nim-

nica na mesiac júl 2012, prihlásení sú 2 členovia - dôchodcovia. Na mesiac október, kúpele Nimnica, sú prihlásení 2 členovia JD. Sú aj iné ponuky na kúpeľnú liečbu.

Všetky pokyny a nové veci, ktoré máme k dispozícii, sú k nahliadnutiu na informačnej tabuli pri autobusovej zástavke oproti obecnému úradu. Týmto oslovujem všetkých našich dôchodcov v obci, aby si ich prečítali a informovali sa na telefónnom čísle, ktoré je uvedené na oznamoch, v prípade ich záujmu o naše akcie.

Dňa 31. augusta 2012 sa koná dovolenka k moru do Chorvátska. Prihlásení sú členovia - dôchodcovia. Ďalej budeme pripravovať v jeseni výstavu ovocia a zeleniny, športové podujatie v stolnom tenise alebo vo futbale.

V októbri „Mesiac úcty k starším“ spoločne s obecným úradom chystáme posedenie s dôchodcami, spoločne so speváckym súborom Čabanka a prednáškou s hosťom zo Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre. Toľko informácie o našej činnosti Jednoty dôchodcov v Malom Záluží.

Elena Líšková, č. d. 101

Spoločenské a kultúrne podujatia

Beseda so spisovateľom Jozefom Banášom

V pondelok 19. 12. 2011 do Malého Zálužia zavítal vzácny hosť, spisovateľ Jozef Banáš. Okrem toho, že ho poznáme ako politika, v súčasnosti sa mu venuje viac pozornosti ako uznávanému spisovateľovi. Prišiel sem na pozvanie pani Viery Predanocycovej. Na príprave a organizovaní podujatia sa podieľali aj pracovníci kancelárie Mikroregiónu Radošinka a samozrejme naša obec na čele s pani starostkou Emíliou Strihovou. Autor všetkým prítomným bližšie predstavil svoju literárnu tvorbu, porozprával niečo o svojich cestách, zážitkoch a udalostiach, ktoré ho pri písaní svojich kníh inšpirovali.

Pred príchodom do Malého Zálužia Jozef Banáš tiež absolvoval besedu so žiakmi Základnej školy v Nových Sadoch. V našom kultúrnom dome sme ho privítali tesne pred pol štvrtou.

Pred začiatkom samotnej besedy si prezrel pamätnú izbu obce a taktiež sa podpísal do pamätnej knihy, ktorú si so záujmom prezrel. Potom už jeho kroky smerovali do sály, kde ho v hojnom počte čakali zvedaví poslucháči. Sála pôsobila pekne, útulne a tiež bolo pripravené drobné občerstvenie.

Na úvod predniesla svoj príhovor pani starostka obce Malé Zálužie. Okrem pána Banáša privítala aj starostov obcí z Mikroregiónu Radošinka a všetkých ostaných hostí. Celá beseda prebehla v dobrej nálade a príjemnej atmosfére.

Pán Banáš je človek s vlastným názorom a so zmyslom pre humor. Z jeho prejavu bolo cítiť, že toho veľa precestoval a zažil. Ako sám hovorí: „Kráča po stopách Ježiša,“ a považuje sa za „hľadača pravdy“, a to bolo pre mnohých sympatické. Jeho slová sa týkali nielen politického diania v súčasnosti a nedávnej minulosti, ale aj duchovných hodnôt v živote človeka a spoločnosti. Možno svojimi názormi potvrdil viacerým to, čo si už dávno mysleli, možno niektorým rozšíril obzor a ukázal, že na veci v živote sa dá pozeráť aj z iného uhla pohľadu, ako je zaužívaným zvykom.

Na záver prišiel čas na rozdávanie autogramov, a ak mal niekto záujem, mohol si niektorú z jeho kníh zakúpiť priamo po besede. A potom už nič iné nezostávalo iba sa s Jozefom Banášom rozlúčiť a zaželať mu všetko dobré do ďalšieho života a ďalšej literárnej tvorby.

Budeme mu držať palce, aby sa mu ako hľadačovi pravdy podarilo toho nájsť čo najviac, nech nám môže opäť sprostredkovať svoje zistenia a zážitky v novej zaujímavej knižke.

Vďaka patrí všetkým, ktorí sa podieľali na príprave tejto akcie: na sprostredkovaní stretnutia, na výzdobe a technickej príprave sály, úprave pamätnej izby, pečení koláčikov a príprave občerstvenia.

Ešte raz pánovi Banášovi ďakuje a na ďalšie stretnutie sa teší

Mahuliena Sochorová

„Podme spolu do knižnice“

V poslednú marcovú nedeľu, 25.3.2012 o 14.00 hod., sa konalo podujatie „Podme spolu do knižnice“ na ktorom sa deti zoznámili s priestormi knižnice, spoznali veľa zaujímavých kníh a sami si vybrali tú, ktorá sa im najviac páčila. Súčasťou podujatia boli tvorivé dielne a hry. Pre malých čitateľov bolo pripravené aj sladké prekvapenie.

Akciu zabezpečili členovia kultúrnej komisie.

Zuzana Plesníková

Príďte nám pomôcť postaviť máj“

Posledný aprílový týždeň sa na obecnej tabuli, na internete a v miestnej krčme objavila výzva: „príďte nám pomôcť postaviť máj“. To preto, že sa už zmájievalo, t. z., že máj bol už za dverami. Keďže v našej obci sa na všeobecnú radosť obyvateľstva tradícia stavania májov zachovala, nebolo tomu inak aj tento rok. Pracovná čata mladých ľudí pod vedením poslanca p. Novotného sa postarala o strom, ktorý pracne vyťali na Podlakši, ďalší prítomní a zainteresovaní uvedenú drevinu vyzdobili farebnými stužkami a prázdny fľašami.

Je pravdou, že výzdoba a stužkovanie bolo odjakživa doménou dievčat a žien, ale keďže tento rok pripadol 30. apríl na pondelok, a teda bol dňom pracovným, museli si mladí muži pomôcť aj s týmto úkonom, pretože mladé devy zrejme pre pracovnú vyťaženosť absentovali. Výsledkom všeobecného snaženia bol výpravný, vyzdobený, vysoký máj, ktorý pokojne mohol konkurovať všetkým okolitým májom. Musím ešte predoslať, že tento rok k nám nemohla prísť folklórna skupina Čabanka, pretože do poslednej chvíle nebolo jasné, kedy sa akcia začne, a oni mali podvečer program v susedných obciach. No čo, skúsime to na budúci rok. Všetko naše snaženie sme fotograficky zdokumentovali a

môžete ho sledovať aj vo fotogalérii na webe našej obce.

Nóvum oproti minulým rokom ale bolo, že sme sa pri stavaní mája zišli vo väčšom počte. A hoci sa (z časových dôvodov) nevarili dva kotle guláša, dobre sme si posedeli a podebatovali aj pri opekaní špekáčiek. Debata bola družná – dolný koniec si potykal s horným a horný s dolným, väčší poopekali špekáčiky menším a hoci nám vyhrávalo iba skromné rádio, boli sme spokojní, že sme sa mohli nerušene porozprávať. A keď sa zvečeriло, a malí, aj starší sa pobrali domov oddýchnuť si po namáhavom dni, zábava pri ohníku pokračovala do skorých ranných hodín.

Som rada, že obec a ľudia v nej sa začínajú prebúdať, teší ma, že si navzájom máme čo povedať, a najviac ma teší pocit súdržnosti medzi nami. Som rada, že si v tejto hektickej dobe spolu posedíme a porozprávame sa, lebo o tom by ten život a hlavne máj mal byť. O láske v akejkoľvek podobe: o láske k vlasti, k tradíciám, k ľuďom, rodičovskej láske, láske detí k svojim rodičom, partnerskej láske, láske k prírode, láske k našej matke Zemi.

Je zrejmé, že prichádza čas veľkého šetrenia a avizovaného uťahovania opaskov a s tým my veľa nenarobíme. Čo ale môžeme urobiť, a to všetci, mladí aj starší, môžeme vyjsť zo svojich domovov, vytiahnuť sa z ulity osamotenosti, sebalutovania alebo separácie a prísť sa len tak porozprávať. Možno aj pri takýchto príležitostiach, ako je stávanie mája. Ja som presvedčená, že mladí by veľmi radi od starších počuli, ako sa za ich mladých čias staval máj.

Som vďačná všetkým, ktorí nám prišli pomôcť postaviť máj, či už fyzicky alebo svojou prítomnosťou, a tak prispeli k neopakovateľnej prvomájovej atmosfére. Všetkým vám prajem veľa lásky, ľudského porozumenia a radosti aj zo všedných dní.

Emília Strihová

Deň plný detskej radosti

Medzinárodný deň detí sa vo svete oslavuje už od roku 1925, vždy 1. júna a je sviatkom všetkých detí. Naše ratolesti si zaslúžia deň, ktorý patrí len im. Deň plný zábavy, hier, sladkého potešenia a oslavy bezstarostnosti, ktorá sa v dospelosti pomaly vytráca.

Male Zálužie, v nedeľu, 3.6.2012, ožilo detským džavotom a spontánnou radosťou.

Niet divu, všetkých lákal bohatý program, ktorý sme pripravili: jazda na koni, ukážka výcviku psov, tanečné vystúpenie, kreslenie a vymalovávanie omalovánok, či maľovanie na tvár. Brána detskej fantázie bola v tento deň otvorená dokorán. Deti sa nebáli hrať s loptou, tí silnejší skúsili preťahovanie lanom, ďalší sa nechali zlákať kreslením. Do našej obce zavítali aj deti z okolitých obcí. Tento rok nám nepokazilo dobrú náladu ani počasie, ktoré len zvýrazňovalo výnimočnosť dňa. Celkovú atmosféru dotvárala veselá hudba a opekačka. Žiadne dieťa neodišlo bez sladkej odmeny, ktorú si mohli vychutnať ako spomienku na prekrásny deň.

Tešíme sa na ešte lepšiu a kreatívnejšiu akciu na budúci rok!

Zuzana Plesníková

Zavádzanie regionálneho značenia produktov

V dňoch 13.6. – 15.6. 2012 sa uskutočnil informačný seminár a školenie pod názvom „Zavádzanie regionálneho značenia produktov na nitrianskom vidieku“. Podujatie sa konalo v rámci implementácie projektu spolupráce „Zavádzanie regionálneho značenia na nitrianskom vidieku – budovanie kapacít“. Informačný seminár sa konal 13. 6. 2012 v kultúrnom dome v obci Čab. Následné školenie sa konalo v priestoroch OZ Mikroregión RADOŠINKA v Zbechoch.

Hlavnou témou bolo predstavenie daného projektu, čoho sa ujala lektorka Ing. Ľudmila Šmardová, PhD. Na začiatku účastníkov oboznámila s podstatou značky a značenia. Značka má odlišovať produkty od iných zdanlivo rovnakých produktov, čím vyjadruje kvalitu, identifikuje výrobcu a pôvod výrobku, spotrebiteľ podľa nich môže rozpoznať, ktoré výrobky sú kvalitné, resp. nekvalitné. Prečo by teda mala byť regionálna značka? Regionálna značka reprezentuje kvalitu, región a ľudí, tradíciu, vzťah k životnému prostrediu. Regionálne produkty majú v súčasnosti spotrebiteľa – návštevníka. Návštevník identifikuje región, o ktorý má záujem. Podstatou tvorby a uplatňovania značky je vytvorenie rozdielov – odlišenie sa kvalitou a naučiť spotrebiteľa – čím produkt je, odkiaľ je, aké má vlastnosti a prečo by sa mali oň zaujímať.

Podľa značky kupujúci rozpozna dizajn existujúcich regionálnych značiek a vie si produkt s nimi spojiť. Regionálna značka naznačuje a symbolizuje tradíciu. Pod regionálnou značkou môže byť široké spektrum produktov ako remeselné výrobky, poľnohospodárske produkty a služby, alebo zážitky. Právo používať regionálnu značku tieto produkty dostanú po splnení určitých kritérií, čím sa zabezpečí udržanie kvality. Preto budú vytvorené certifikačné kritériá. Značka nie je základným predpokladom úspechu, ale môže zvýšiť povedomie o mieste alebo regióne.

Na koniec môžeme zhrnúť, že sa hovorilo o praktických skúsenostiach s regionálnym značením produktov doma a v zahraničí, o oboznámení s kľúčovými faktormi fungujúcich systémov regionálneho značenia, o prínose a význame regionálneho značenia z pohľadu rozvoja miestnej ekonomiky a uchovávaní tradičných remesiel.

Mgr. Mária Krištofovičová

Spoločenská kronika**Narodili sa:**

Daniela Plačková – č. d. 31
Ema Talapková – č. d. 49
Matej Šimon Gréč – č. d. 153
Marco Mertl – č. d. 144
Jana Majtánová – č. d. 128

Uzavreli manželstvo: Juraj Pintér – Ing. Lenka Kovalingová – č. d. 7**Opustili nás:**

Mária Vaváková – (87 rokov)
Alžbeta Valková – (89 rokov)
Pavol Zmeko – (82 rokov)
Anna Foltínová – (91 rokov)
Marta Peciarová – (71 rokov)
Elena Proksová, rod. Martáková – (90 rokov)
Emília Proksová, rod. Sopóciová – (79 rokov)

Priťahovali sa:

Libor Varga, Jana Vargová – č. d. 6
Pavel Líška – č. d. 101

Obecný úrad oznamuje

Z dôvodu prebiehajúcich stavebných úprav miestností obecného úradu a kultúrneho domu sú obecná knižnica a pamätná izba zatvorené.

Ordinačné hodiny DZS Nové Sady počas letných prázdnin**Od 2.7.2012 do 13.7.2012**

Po: 7.00 – 9.00 N. Sady	11.30 – 13.30 Výčapy Opatovce
Ut: 7.00 – 9.00 Čakajovce	10.00 – 12.00 Výčapy Opatovce
Str: 7.00 – 9.00 N. Sady	11.30 – 13.30 Výčapy Opatovce
Št: 7.00 – 9.00 Čakajovce	10.00 – 12.00 Výčapy Opatovce
Pi: 7.00 – 9.00 N. Sady	11.30 – 13.30 Výčapy Opatovce

Od 16.7.2012 do 27.7. 2012

Po: 10.00 – 12.00 DZS Čakajovce	11.30 – 13.30 Výčapy Opatovce
Ut: 7.30 – 10.00 DZS Čakajovce	10.00 – 12.00 Výčapy Opatovce
Str: 10.00 – 12.00 DZS Čakajovce	11.30 – 13.30 Výčapy Opatovce
Št: 11.30 – 13.30 DZS Čakajovce	10.00 – 12.00 Výčapy Opatovce
Pi: 13.00 – 15.00 DZS Čakajovce	11.30 – 13.30 Výčapy Opatovce

Od 30.7.2012 do 3.8.2012

Po: 10.00 – 12.00 N. Sady
Ut: 7.30 – 10.00 Čakajovce
Str: 10.00 – 12.00 N. Sady
Št: 11.30 – 13.30 Čakajovce
Pi: 13.00 – 15.00 N. Sady

Od 6.8.2012 do 17.8.2012

Po: 10.00 – 12.00 DZS Čakajovce
Ut: 7.30 – 10.00 DZS Čakajovce
Str: 10.00 – 12.00 DZS Čakajovce
Št: 11.30 – 13.30 DZS Čakajovce
Pi: 13.00 – 15.00 DZS Čakajovce

číslo telefónu: Čakajovce 037/7793167
Nové Sady 037/7894146
Výčapy Opatovce 037/7795048

Dôležité telefónne čísla

- Polícia: 112 (158)
- Požiarna ochrana: 112 (150)
- Záchraná služba: 112 (155)
- Ohlasovňa požiarov: 037/65 20 424, 037/65 20 425
- Mestská polícia: 112(159)
- Integrovaný záchraný systém: 112(154)

Pohotovostné služby:**Pohotovostná lekárska služba:**

- Stomatologická pohotovosť: 037/65 45 111, Pondelok - Piatok:16:00 - 19:00
- Pohotovosť pre dospelých:037/69 42 229, Pondelok - Piatok:16:00 - 07:00
- Pohotovosť pre deti a dorast: 037/65 45 111, Pondelok - Piatok:15:30 - 07:00

Elektrárne - ZSE - pohotovosť: 0800 111 567

Plynárne - SPP a.s. pohotovosť: 0850 111 727

Vodárne - ZsVaK - pohotovosť: 037/65 13 420

Vreće na komunálny odpad – 2,80 €/1 ks

Pošta Nové Sady – úradné hodiny:

Po – Ut, Štv. – Pia: 7.00 – 12.00 a 12.30 – 14.30

Streda: 7.00 – 11.00 a 13.30 – 17.00

Obecný úrad - úradné hodiny:

Administratívna pracovníčka: Margita Tabačeková

- Párny týždeň

Utorok 07.30 - 12.00 13.00 - 15.00

Štvrtok 07.30 - 12.00 13.00 - 15.00

- Nepárny týždeň

Pondelok 07.30 - 12.00 13.00 - 15.00

Streda 07.30 - 12.00 13.00 - 15.00

Piatok 07.30 - 12.00

Kontakt:

Telefón: **037 / 7894061**

E-mail: **oumalezaluzie@gmail.com**

Internetová stránka obce: **www.malezaluzie.sk**

Svoje príspevky môžete posilať na emailovú adresu: **zuzana.plesnikova@post.sk**, alebo osobne odovzdať do schránky na budove obecného úradu. Zároveň môžete posilať aj svoje vyjadrenia, návrhy, alebo námietky k našim obecným novinám.

Ďakujeme všetkým prispievateľom Občasníka.

Harmonogram vývozu komunálneho a separovaného odpadu v roku 2012 Obec Malé Zálužie

január					február					marec					apríl								
Po	2	9	16	23	30	Po	6	13	20	27	Po	5	12	19	26	Po	2	9	16	23	30		
Ut	3	10	17	24	31	Ut	7	14	21	28	Ut	6	13	20	27	Ut	3	10	17	24			
St	4	11	18	25		St	1	8	15	22	29	St	7	14	21	28	St	4	11	18	25		
Št	5	12	19	26		Št	2	9	16	23		Št	1	8	15	22	Št	5	12	19	26		
Pi	6	13	20	27		Pi	3	10	17	24		Pi	2	9	16	23	30	Pi	6	13	20	27	
So	7	14	21	28		So	4	11	18	25		So	3	10	17	24	31	So	7	14	21	28	
Ne	1	8	15	22	29	Ne	5	12	19	26		Ne	4	11	18	25		Ne	1	8	15	22	29

máj					jún					júl					august							
Po	7	14	21	28	Po	4	11	18	25	Po	2	9	16	23	30	Po	6	13	20	27		
Ut	1	8	15	22	29	Ut	5	12	19	26	Ut	3	10	17	24	31	Ut	7	14	21	28	
St	2	9	16	23	30	St	6	13	20	27	St	4	11	18	25	St	1	8	15	22	29	
Št	3	10	17	24	31	Št	7	14	21	28	Št	5	12	19	26	Št	2	9	16	23	30	
Pi	4	11	18	25		Pi	1	8	15	22	29	Pi	6	13	20	27	Pi	3	10	17	24	31
So	5	12	19	26		So	2	9	16	23	30	So	7	14	21	28	So	4	11	18	25	
Ne	6	13	20	27		Ne	3	10	17	24		Ne	1	8	15	22	29	Ne	5	12	19	26

september					október					november					december							
Po	3	10	17	24	Po	1	8	15	22	29	Po	5	12	19	26	Po	3	10	17	24	31	
Ut	4	11	18	25	Ut	2	9	16	23	30	Ut	6	13	20	27	Ut	4	11	18	25		
St	5	12	19	26	St	3	10	17	24	31	St	7	14	21	28	St	5	12	19	26		
Št	6	13	20	27	Št	4	11	18	25		Št	1	8	15	22	29	Št	6	13	20	27	
Pi	7	14	21	28	Pi	5	12	19	26		Pi	2	9	16	23	30	Pi	7	14	21	28	
So	1	8	15	22	29	So	6	13	20	27	So	3	10	17	24		So	1	8	15	22	29
Ne	2	9	16	23	30	Ne	7	14	21	28	Ne	4	11	18	25		Ne	2	9	16	23	30

PET fľaše

patrí do smetných vriec: čisté PET fľaše, minimalizujte obsah stlačením, ušetríme všetci!

KOMUNÁLNY ZBYTKOVÝ ODPAD

nepatrí do smetnej nádoby: elektroodpad, objemný odpad, stavebný odpad, nebezpečný odpad
biologický odpad zo záhrad a horúci popol !!!

PAPIER, SKLO

papier - sem patria noviny, časopisy, kartóny, kancelársky a iný papier, nepatrí sem masťný papier

To, že ochrana životného prostredia sa vypláca, vieme všetci.
V spolupráci s nami sa určite vyplatí aj Vám.

Redakcia: Emília Strihová, Mgr. Zuzana Plesníková, Mgr. Anna Veliková, Viera Predanociová

Grafická úprava: Mgr. Zuzana Kolenčíková

Tlač: www.primaprint.sk

Občasník: EV4374/11

Nepredajné!